

novice

GLASILO OK SZDL KOČEVJE

Letnik VI, št. 1

Sreda, 15. februarja 1989

Hočemo višje osebne dohodke

Novo leto smo pričakali in začeli tudi s štrajki. V mesecu decembru in januarju je bilo v delovnih organizacijah več prekinitev dela, izsiljenih sestankov, zborov delavcev in drugih oblik izražanja nezadovoljstva zaposlenih z osebnimi dohodki, pravilniki o delitvi, normah, pa tudi s slabo organizacijo dela, preveliko in preveč zaprtro birokracijo ter neprimernih odnosov v kolektivih.

Tako so 16. decembra prekinili delo v DO ITAS. Sestanek zbora delavcev je bil še 19. decembra. 13. januarja so izredni zbor delavcev organizirali na Gozdnem gospodarstvu. V Trikonu so na štrajku 17. januarja izvolili stavkovni odbor, ki je poročal o svojem delu 21. januarja. Štrajkali so na SGP Zidarju, TOZD Gradbeni sektor Kočevje. 18. januarja pa je prišlo do nezadovoljstva ob izplačilu osebnih dohodkov v DO LIK, kjer so takoj formirali odbor, ki je zastopal zahteve delavcev. V Kočevskem tisku je 24. januarja prekinila delo popoldanska izmena. O prekinitvah dela smo slišali tudi v Avtu in še nekaterih drugih organizacijah.

Na vseh prekinitvah so delavci zahtevali višje osebne dohodke. Vzrok za prekinitve je predvsem v nenehni rasti življenjskih stroškov in zastojanju osebnih dohodkov. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da so v marsikateri delovni sredini vzroki drugje — v finančno slabih delovnih programih, v zastareli organizaciji dela, v pomanjkanju strokovnih rešitev trženja in proizvodnje, v birokratskem obnašanju vodstev delovnih organizacij, v neustreznem strokovnem delu posameznih delovodij itd.

Tako npr. delavci v Zidarju ne bi prekinili dela, če bi bili seznanjeni z že sprejetim načrtovanim dvigom osebnega dohodka. Marsikdo pa se sprašuje, zakaj so to držali v tajnosti in zakaj niso sprotno

dvigali osebnih dohodkov, saj je dvig za 75% v okviru opredeljenih družbenih norm znak za neustrezno vodeno politiko nagrajevanja.

V GG Kočevje so med ostalim ugotovili, da je bil povod za prekinitve neustrezno obračunan osebni dohodek na osnovi meril, ki so veljala v septembru, do decembra pa so jih že spremenili, vendar jih posamezni delavci pri obračunih niso upoštevali.

Za to, da je ITAS v težavah že skoraj celo desetletje, vemo že vsi. Močno jih bremenijo obresti za izposojena sredstva. Več let trajajoča sanacija ni uspešna. Tako lahko prekinitve dela razumemo predvsem kot protest delavcev proti prepočasni sanaciji proizvodnega programa, organizaciji dela in urejanju medsebojnih odnosov.

Delavke v Trikonu pa so svoje nezadovoljstvo s plačami utemeljevale predvsem z nepravilno delitvijo sredstev za osebne dohodke znotraj delovne organizacije. Če so posamezni delavci res boljše nagradi za slabo in nekvadratno delo imajo vsekakor prav.

V DO LIK so po ugotovitvah vodstva podjetja na osnovi zahtev delavcev previsoko dvignili osebne dohodke in brez kvalitetejšega dela in boljšega trženja za taka izplačila ni realnih osnov. Enako ugotavljajo v Trikonu.

V vseh delovnih organizacijah bi morali zagotavljati tako

politiko delitve osebnih dohodkov, ki bo zagotavljala sproten dvig osebnih dohodkov glede na dosežene rezultate dela v proizvodnji, načrtovanju in organizaciji ter trženju. Linearni dvigi nas vodijo k uravnilovki kar pa ni zaželeno. Če posamezniki delo ne opravljajo uspešno, jih je potrebno zamenjati in zagotoviti kvalitetno opravljanje del, saj samo z znižanjem osebnih dohodkov na teh

delovnih mestih kvalitete ne bomo popravili, temveč bomo dolgoročno zašli v še večje težave.

Vsaka delovna organizacija mora organizirati delo in proizvodni program tako, da bo delavec, ki normalno opravlja svoje dolžnosti, za to prejel tudi normalni osebni dohodek in da ne bo potreboval socialne podpore.

Vse prekinitve dela pa nas

opozarjajo še na to, da vse prevečkrat namesto realnih planov sprejemamo plane želja. Ob obravnavi zaključnih in periodičnih računov pa vse premalokrat zahtevamo osebno odgovornost za izvajanje sprejetih planskih dokumentov.

V vseh delovnih organizacijah pa je slab sistem informiranja. Vsi delavci na vodstvenih in vodilnih delovnih mestih, delegati v delavskih svetih, sindikati in drugi vse premalo skrbijo posvečajo informiranju delavcev o trenutnem stanju, doseženih rezultatih in planih. V marsikateri delovni organizaciji ni

medsebojnih pogovorov, sestankov z delegati v delavskem svetu, predhodnih gradiv za odločanje na samoupravnih organih, preveč je nastopov avtoritet itd.

Na sestankih vodstev družbenopolitičnih organizacij je bil med ostalim sprejet sklep, da je potrebno analizirati vsa vprašanja, ki so jih delavci postavili in nanje dati javne odgovore. Predvsem pa je potrebno takoj odpraviti vse nepravilnosti na katere so delavci upravičeno opozarjali.

P. Š.

Revitalizacija občine Kočevje

O prestrukturiranju gospodarstva

V decembru lanskega leta je bila izdelana druga faza projektne naloge o revitalizaciji občine Kočevje. Namen projekta je, da njegovo uresničevanje zagotavlja celovito in načrtno revitalizacijo občine Kočevje, saj je ugotovljeno in dokazano njeno vsestransko zaostajanje ter intenzivno zaraščanje kmetijskih zemljišč. Celovit razvoj občine bo omogočil uresničevanje projekta kmetijstva. Ugotovljene so razvojne možnosti za prestrukturiranje gospodarstva, možnosti rabe in ponovne naselitve prostora, nujno potrebno usposabljanje kadrov ter nujnost vzpostavitve informacijskega sistema, ki naj pripomore tudi k povečanju interesa za naselitev Kočevske.

Prestrukturiranje gospodarstva

O novih programih razmišljajo skoraj v vseh delovnih organizacijah. O širjenju ponudbe na področju kopalniške opreme, predvsem za hotele, in izpopolnitvi proizvodnje in programa lestev, kot so lestve za zatik na slemenu strehe, prenosne zložljive lestve in poglobljeno sodelovanje z drugimi delovnimi organizacijami načrtujejo v INKOP-u

Osnova za Itasova razvojna razmišljanja je dogovor o rekonstrukciji in sanaciji proizvodnje. Proizvodnjo naj bi usmerili predvsem v program priključnih vozil v sodelovanju v Vozili Gorica in TAM Maribor in poglobili sodelovanje s Poljsko. Razširili bodo ponudbo za izdelavo procesne opreme za sipki material za individualne naročnike. Povečali pa bodo tudi proizvodnjo ležajev, s katero naj bi ustvarjali skoraj četrtino celotnega prihodka.

V Kovinarju razmišljajo o programski delitvi na dva dela: v storitve za gradbeništvo in maloserijsko proizvodnjo kleparskih in ključavničarskih sto-

ritev, kot je izdelava prezračevalnih, odsesovalnih in klimatskih naprav.

LIK bo sodeloval v nalogi »vzorno podjetje«. Zato ne predvidevajo delnih rešitev, temveč bodo pomembno in bistveno spreminjali svojo tržno naravnost in sodelovanje z drugimi, kar naravno bogastvo občine — les — tudi zahteva.

Novi izdelki v programu KTK Melamin naj bi bili udeleženi z 20%. Predvsem naj bi bili to izdelki malotonažne kemije, izdelava smol za potrebe papirne industrije, specializirani tehnični laminati ter nove vrste filmov in folij.

Ponovno je oživljena ideja o izdelovanju plastificiranih tkanin za konfekcioniranje. Sodelovala naj bi OPREMA in TRIKON. Odpirajo se predvsem možnosti izdelave nepremočljivih oblačil, izdelovanje šotorov za prireditve, različnih nadstreškov, baldahinov itd.

Preusmeritev v izdelovanje gradbenih polizdelkov, organiziranje trgovine z gradbenim materialom, oblikovanje enote malega gospodarstva ter razširitev programa enosnih avto-

mobilskih prikolic, načrtujejo v SGP Zidar.

Na področju trgovine naj bi bila pomembna novost dodatna ponudba iz trgovin v zasebni lasti. Ponudili naj bi specialno opremo za gozdarstvo, grosistično prodajo, diskontno prodajo itd. Nove storitve je potrebno uskladiti z zahtevami turizma in gostinstva.

Oblikovali naj bi konzorcij podjetij za prosti čas. Naloge konzorcija naj bi bile predvsem oblikovanje skupnih marketinških strategij, pospeševanje prodaje, skupno financiranje razvojnih programov in zastopanje pri financiranju programov. Programsko so možne naslednje usmeritve: program za jadrnanje (kovinska in plastična oprema, konfekcija), program za otroke, za šport in rekreacijo, program velikih šotorov, nadstreškov in dopolnilne opreme, lahkih vozičkov za prevoz prtljage in izdelava avtomobilskih prikolic. Vključena naj bi bila podjetja: Trikon, Zidar, Lik, Oprema, Tekstilana, Kovinar, Inkop ter eno izmed trgovskih podjetij.

Velike spremembe naj bi opravili tudi na področju malega in drobnega gospodarstva ter pri vključevanju privatne pobude. Delež drobnega gospo-

darstva naj bi znašal 15% družbenega proizvoda občine. Da bi to dosegli, je potrebno izdelati program razvoja drobnega gospodarstva, usposobiti nosilce razvoja, izdelati navodila za ustanavljanje malega podjetja ter pri ustanavljanju nuditi pomoč, zagotoviti povezanost z velikimi podjetji itd. LIK ponuja tudi konkreten program sovlaganja kooperantom, ki naj bi krojili bukov les in ga predelovali v manjših obratovalnicah v KS Struge (24 delavcev), Poljanska dolina (10 delavcev), Kostel (14 delavcev) in Stara cerkev (10 delavcev). Programi drobnega gospodarstva naj bi zajemali še drugo lesno predelavo, turizem, gostinstvo, predelavo gozdnih sadežev in kmetijskih pridelkov, razvoj trgovin itd. V Mahovniku naj bi bila ustanovljena obrtna cona.

Danes lahko predstavljamo le del gradiva, nalog in usmeritev. Gradivo je v širši javni razpravi in vsi imajo možnost sodelovanja krajevnih skupnosti ali pa v delovnih organizacijah.

P. Š.

Iz vsebine

Ekipa ZRVS in ZSM prva v republiki

stran 2

Kočevske zgodbe

stran 3

Vseljivih 55 novih stanovanj

stran 4

»Rinža za vse!«

stran 6

KOČEVSKI MOZAIK KAJ JE TO?!

V Predsedstvu OK SZDL Kočevje smo se v okviru prenovne našega delovanja odločili, da uvedemo novo obliko dela. To je »KOČEVSKI MOZAIK«, ki je namenjen VAM, za dajanje pobud, predlogov, mnenj, postavljanje vprašanj in zahtev, ki se nanašajo na naše skupno življenje in delo v naši občini.

KOČEVSKI MOZAIK prvič organiziramo v sredo, 22. februarja 1989 med 13. in 15. uro. Vprašanja, zahteve, mnenja ... lahko postavite po telefonu 851-061 (OK SZDL Kočevje), osebno na OK SZDL Kočevje, Ljubljanska cesta 7, ali pismeno na naš naslov. Odgovori bodo posredovani takoj oz. v Kočevskih novicah v obliki reportaže.

VABLJENI!

Sekretar OK SZDL Kočevje

Obvestilo bralcem

Kočevske novice so se vrnilo v svojo matično tiskarno Kočevski tisk v Kočevju.

Naslovnica glasila je spremenjena in jo je oblikovala Sonja Kranjc.

Uredništvo

Kako smo trošili zdravstveni dinar

Težke gospodarske razmere in interventni ukrepi ZIS so v lanskem letu vplivali tudi na sredstva za zdravstveno varstvo. Kljub omejevanju porabe in nekaterim omejitvam pravic uporabnikov ter večji participaciji se je v naši občini kot tudi drugod zbralo v preteklem letu premalo denarja za zdravstvo. Ocenjujemo, da bo primanjkljaj za pokritje vseh stroškov v letu 1988 v občini Kočevje okrog 2 milijardi dinarjev.

In kakšni so bili stroški zdravstvenega varstva pri nas — ob upoštevanju vseh varčevalnih in drugih ukrepov? Podatki zajemajo obdobje lanskih devetih mesecev v primerjavi z enakim obdobjem leta 1987 in v

primerjavi z nekaterimi občinami v ljubljanski regiji.

V devetih mesecih lanskega leta smo imeli v občini Kočevje 23.281 uporabnikov (2,56 % več kot leta 1987) od skupno 690.632 uporabnikov v 18 občinah ljubljanske regije. Stroški zdravstvenega varstva so v tem obdobju skupno znašali 6.783.968.348 dinarjev, v regiji pa nekaj več kot 239 milijard din. Stroški v Kočevju so porasli za 156 %, v Ribnici za 256 % in v regiji za 189 %. V regiji so najbolj porasli stroški zdraviliškega zdravljenja, v naši občini pa stroški zdravljenja po mednarodnih konvencijah in specialističnega ambulantnega zdravljenja.

Stroški zdravstvenega varstva na enega uporabnika so znašali

v regiji 346.319 din (leta 1987 123.803 din), v Kočevju pa 291.395 din (l. 1987 112.495 din), kar predstavlja 17. mesto v regiji.

Stroški splošno-ambulantnega zdravljenja preračunani na enega uporabnika so znašali 73.032 din (13. mesto v regiji), specialistično-ambulantnega zdravljenja 46.877 din (7. mesto v regiji), bolniškega zdravljenja 103.143 din (18. — zadnje mesto v regiji) in zdraviliškega zdravljenja 8.313 din (10. mesto v regiji).

Za reševalne prevoze smo namenili 9.817 din po uporabniku in smo bili na 8. mestu v regiji (kljub največji oddaljenosti do kliničnega centra!). Na področju zobne nege (konzervativa in protetika skupaj) so

stroški znašali 22.736 din na uporabnika, v regiji pa smo bili na 15. mestu. Skromni smo bili tudi pri porabi zdravil na recepte, saj smo bili v regiji na zadnjem mestu s 23.892 din na uporabnika.

Navedeni podatki nam kažejo, da smo se kljub velikim sredstvom, ki so potrebna za zdravstvo, dokaj racionalno obnašali pri porabi. Glede na omejitve v letošnjem letu se bomo morali enako ravnati tudi letos. Ne vemo še, kako bo na sredstva za zdravstvo vplivala napovedana sprememba zakona o zdravstvenem varstvu, verjetno pa bomo morali uporabniki sami za svoje zdravje več prispevati.

Jože Novak

Vlak bratstva in enotnosti

Manifestacija »VLAK BRATSTVA IN ENOTNOSTI« je tradicionalna že od leta 1961 in je odraz stalnih prijateljskih vezi med bivšimi izgnanci iz SR Slovenije in njihovimi gostitelji v SR Srbiji. Obenem manifestacija pomeni srečanje izgancev iz naše republike, ki jih je okupator leta 1941 izgnal iz njihovih domov, s srbskimi brati in sestrami, pri katerih so našli svoj drugi dom, toplo prijateljsko zatočišče in s katerimi so skupaj preživljali težave vojne vihre ter prenašali nadčloveške napore in trpljenje.

Značilno za manifestacijo je, da je Vlak tradicionalni simbol ohranjanja, razvijanja in utrjevanja revolucionarnih izročil NOB ter pomemben prispevek k nadaljnjemu razvoju in krepitvi bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti. Vlak je postal največja manifestacija povezovanja med slovenskimi izgnanci in njihovimi gostitelji, postal je porok, da velike revolucionarne izkušnje ne bodo nikoli zamrle. S to manifestacijo se revolucionarna izročila NOB prenašajo tudi na mlajše rodove.

Medobčinska koordinacijska odbora »VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI« v SR Srbiji in SR Sloveniji sta v soglasju z vsemi sodelujočimi občinami sklenila, da letos organiziramo »Vlak bratstva in enotnosti«, ki bo iz SR Slovenije popeljal medvojne izgnance in njihove najožje družinske člane h gostiteljem v SR Srbijo.

Vlak bo odpeljal iz Maribora in Jesenic oziroma Ljubljane 12. oktobra 1989 zvečer, prispel v Kraljevo oz. Titovo Užice, 13. oktobra 1989. Vračal pa se bo 15. oktobra 1989 in prispel v Ljubljano 16. oktobra.

V želji, da bi pravočasno opravili vse potrebno za srečanje z gostitelji, pozivamo medvojne izgnance in njihove ožje družinske člane, da se povežejo s svojimi medvojnimi gostitelji v SR Srbiji. Takoj po prejemu njihovega vabila pa se zglasijo na sedežu Medobčinskega sveta SZDL Ljubljanske regije, Ljubljana — Komenskega 7/IV. nadstropje, najkasneje pa do 31. marca 1989, zaradi prijave svoje udeležbe na Vlak bratstva in enotnosti.

Informacije v zvezi s potovanjem dobijo zainteresirani na sedežih svojih občinskih konferenc SZDL, na Mestni konferenci SZDL Maribor in Medobčinskem svetu SZDL Ljubljana.

MEDOBČINSKI KOORDINACIJSKI ODBOR
»VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI«
SLOVENIJE

Dražgoše — 8. januar — tekmovalna ekipa

Foto: Đorđe Stjepić

Tekmovali so na dražgoških prireditvah

Letošnje dražgoške prireditve 15. tekmovalja po poteh heroja Lojzeta Kobeta, ki je bilo v nedeljo, 8. januarja, se je iz Kočevja udeležila ekipa občinske organizacije Zveze rezervnih vojaških starešin in Zveze socialistične mladine Slovenije v sestavi: Cveto Zorko, Đorđe Stjepić, Robert Potisk, Tomaž Devjak, Igor Martič in Feliks Papež.

Ekipa v tej sestavi je osvojila 501 točko in tako dosegla med 27 ekipami iz Slovenije prvo mesto.

Na tem tekmovalju so tekmovalci združili znanje taktike, topografije, streljanja in teka. Pri tekmovalju so pokazali najbolj popolno znanje.

Ekipa iz naše občine se navedenega tekmovalja udeležuje že deset let. Večkrat so dosegli dobre tekmovalne rezultate, saj so bili dvakrat drugi, enkrat tretji in dvakrat četrti. Za letošnje tekmovalje so vsi tekmovalci vložili mnogo truda, napora in učenja. Zato ni izostal rezultat tega trdega dela, ki je trajalo precej časa. Že v začetku so izdelali skrben program priprav in ga vsi dosledno izvajali.

Navzlic tako lepemu uspehu so imeli tekmovalci v pripravah več manjših težav, ki pa so jih v lastni organizaciji odpravili.

Uredništvo našega glasila se pridružuje čestitkam, ki so jih prejeli tekmovalci za tako odličen tekmovalni uspeh. —vd

Politična konkurenca?

»Kaj slovenska demokratična zveza je in kaj bo, je odvisno od vas, ki boste njeni člani,« je v uvodu svojega nagovora pripravljalnega sestanka za ustanovitev podružnice SDZ v Kočevju 20. januarja poudaril dr. Dimitrij Rupel, predsednik SDZ.

SDZ naj bi pripravila prostor, na katerem bi se Slovenci svobodno politično izražali, za kar doslej ni bilo prave možnosti. Zveza bo (vsaj v začetku) le slovenska, drugi narodi pa se naj pač sami organizirajo, kakor že. SDZ ni le zveza intelektualcev in za intelektualce, to je zveza vseh, ki jim je za ureditev demokratičnih razmer pri nas. Potrebna je namreč politična konkurenca, da je možno slabo oblast zamenjati. SDZ nima ambicij, da bo postala stranka, a bo delovala v okviru SZDL, vanjo pa se lahko vključijo vsi komunisti.

Iz vprašanj, odgovorov in vsega razgovora je bilo čutiti, da SDZ še nima cilja, kako in kam bo plula (vse bo odvisno od članstva). Glavni cilj je le, da bi ljudje svobodno izražali svoje mnenje in da bi tako mobilizirali vse ustvarjalne sile naroda za njegov napredek. Nekateri bodo dejali, da je bilo (po veljavnih in razglašanih predpisih) to že zdaj možno v okviru

SZDL; drugi pa bodo upravičeno trdili, da glas ljudstva doslej ni nihče poslušal.

Za zaključek razprave naj zapišem le še vzklík enega izmed drugače mislečih udeležencev sestanka: »Pa drugovi, sve to je totalna manipulacija.«

Kdo je zmanipulirani pa seveda zdaj še ni popolnoma jasno (ali pa nekaterim že je).

J. Primc

Vodja SDZ v Kočevju — na pripravljalnem sestanku za ustanovitev podružnice Slovenske demokratične zveze v Kočevju je prisotne seznanil s programom te zveze dr. Dimitrij Rupel, ki je odgovarjal na vprašanja udeležencev tega sestanka (Foto: Primc)

Na podlagi drugega odstavka 131. člena Statuta sindikata Slovenije in določil pravilnika o podeljevanju srebrnega znaka ZS Slovenije, Odbor za organizacijsko in kadrovsko politiko pri OS ZSS Kočevje ter predsedstvo OS ZSS Kočevje objavljata

RAZPIS

o podelitvi srebrnega znaka ZS Slovenije v letu 1989

1. Občinski svet ZSS Kočevje bo v letu 1989 ob delavskem prazniku 1. maju podelil srebrni znak ZS Slovenije 9 posameznikom in 100 ZS oz. konferenci.

2. O podelitvi srebrnega znaka ZSS bo odločalo Predsedstvo OS ZSS Kočevje na predlog OO ZS in odbor za organizacijsko in kadrovsko politiko pri OS ZSS Kočevje.

3. Predlog za podelitev srebrnega znaka ZSS podajo OO ZS, konference OO ZS in Predsedstvo OS ZSS do 31. marca 1989.

4. Srebrni znak se podeli:
— članu sindikata za večletno prizadevano delovanje v OO ZS oz. občinski organizaciji sindikata pri uresničevanju delavskih interesov,
— OO ZS za večletno učinkovito delovanje pri uresničevanju sindikalnih nalog.

5. Predlog za podelitev srebrnega znaka posameznikom obsega zlasti:

- naziv in naslov organa, ki predlaga podelitev in datum, ko je o tem sprejel sklep,
- osebne podatke kandidata (priimek in ime, rojstni datum), stalno bivališče, poklic, delovno mesto, del. organizacijo, članstvo v ZK, podatke o dosedanjih odlikovanjih in drugih priznanjih,
- pregled do sedaj opravljenega dela in funkcij v ZS z navedbo kdaj jih je opravljal,
- seznam dosedanjih funkcij v samoupravnih organih, v drugih družbenopolitičnih organizacijah in podobno,
- utemeljitev razlogov za podelitev srebrnega znaka, ki vključuje tudi opis uspehov dosedanjega delovanja kandidata.

6. Predlog za podelitev srebrnega znaka OO ZS vsebuje:
— naziv in naslov OO ZS in število njenih članov,
— opis njene notranje organiziranosti in delovanje,
— utemeljitev predloga za podelitev srebrnega znaka z navedbo uspešno opravljenih nalog pri uresničevanju interesov delavcev,
— datum sklepa in naziv predlagatelja.

7. Predloge za podelitev srebrnega znaka sindikatov Slovenije posameznim članom sindikata in posameznim OO ZS pošljejo OO ZS, konference OO ZS do 31. marca 1989 na naslov: ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE, Občinski svet Kočevje, Ljubljanska 7/c, Kočevje.

ZA OBČINSKI SVET ZSS
Predsednik: IVAN BRADAČ, l. r.

Zanimiva izobrazbena sestava v obrti

Bi obiskovali tečaj v Kočevju?

Od takrat, ko smo v našem glasilu zadnjikrat pisali o delu Medobčinskega sklada za izobrazbo delavcev na področju samostojnega osebnega dela Ljubljana, Miklošičeva 26, tel. 312-533, se je v tej asociaciji, ki pokriva izobraževalne in kulturne potrebe 8983 delavcev in delavk 14 občin ljubljanskega območja (brez Domžal in Vrhnike) in Zasavja, zgodilo več zanimivih stvari. Nad 100 milijonov denarne pomoči so razdelili izobraževalni ustanovam, uspešno izvedli ekscurzijo v Makedonijo, ponudili delavcem in delavkam nekaj specializiranih tečajev, na decembrski skupščini ocenili delo sklada v preteklem letu in se okvirno dogovorili o njem za letošnje leto ter pridobili najnovejše podatke o lastnikih, solastnikih in delavcih v 8.186

obratovalnicah ter o njihovi izobrazbi in kvalifikaciji

Iz niza dogodkov oziroma sklepov izpostavimo dva: sklad bo nadaljeval s specializiranimi oblikami izobraževanja ob delu za delavce pri obrtnikih in jih o tem tudi obveščal s pomočjo časnika DELAVEC V OBRTI, Radia Glas Ljubljane (UKV 102,4 MHz) in Radia Trbovlje (UKV 103,9 MHz). Februarja bo tako izobraževanje spet za delavce in delavke iz zasebnih gostinskih lokalov, prvič pa za frizerke in frizerje. Letos bo po daljšem času sklad spet pripravil dve ekscurziji v tujino. 50 udeležencev bo popeljal na izredno zanimiv splošni obrtni sejem, prav toliko pa tudi na specializirani sejem za kovinsko stroko. Seveda bo vsem, ki se želijo izobraževati ob delu in iz dela, povrnili stroške — pod

znanimi pogoji — prav tako kot po dogovoru osnovnim organizacijam sindikata delavcev pri obrtnikih oziroma sekcijam pri obrtnih združenjih, v katerih sodelujejo tudi delavci.

Pa se pomudimo še malo pri izobrazbeni in kvalifikacijski strukturi lastnikov, solastnikov in delavcev v zasebnem delu drobnega gospodarstva v naši občini.

V naši občini je bilo 31. decembra 1987. leta 281 obratovalnic oziroma 281 lastnikov in solastnikov ter 214 delavcev in delavk. Delavcev je bilo tako 88 več kot 31. grudnia 1985. leta.

Inštitut za regionalne ekonomske raziskave Ljubljana oziroma njegova sodelavca Franc Dragan in mag. Stanka Setnikar-Cankar sta ugotovila naslednjo izobrazbeno in kvalifikacijsko sestavo:

Izobrazba	št.	delež
visoka izobrazba	6	19,4%
višja izobrazba	6	19,4%
srednja izobrazba	19	61,3%
nižja izobrazba	—	—
SKUPAJ	31	100%

Kvalifikacija	št.	delež
visoka kv. (VKV)	25	5,4%
kvalifik. (KV)	298	64,2%
polkvalif. (PK)	26	5,6%
brez kvalif. (NK)	115	24,8%
SKUPAJ	464	100%

Naša občina izstopa v primerjavi z drugimi občinami, ki jih zajema Medobčinski sklad za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Ljubljana, Miklošičeva 26, s tem, da se delavci pri obrtnikih ne odločajo za izobraževanje ob delu ali iz dela. Žal tudi ni pobud, ki bi omogočile organiziranje posebnih tečajev v Kočevju skupaj z delavci iz ribniške občine in bi jih sklad z eno ali več izvajalskimi organizacijami z veseljem pripravil.

Stane Jesenovec

Kratek stik

Nekje sem prebral, da je obrtna storitev stara kot naše človeštvo. Kaže torej, da v družbeno koristnost te dejavnosti ne gre dvomiti. V preteklosti je bilo tovrstno delo različno ovrednoteno: družba je izkoriščala obrtnike, pa tudi obrtniki družbo, odvisno od kulturne stopnje in organiziranosti posamezne družbe.

Izkoriščanja in špekulacije obrtnikov pa pričajo, da je naša družba vedno bolj neorganizirana. Pri nas v Kočevju so tovrstna dela dokaj nekontrolirana, zato je možnosti brezdušnega izkoriščanja kar dovolj. Razumljivo je, da obrtniki tako stanje v polni meri izkoriščajo. Znanka mi je povedala, da ji je električar ob koncu dela izustil tak račun, da je morala vzeti hoffmanove kapljice. Poznam tudi primer, ko je zidar v novembu lanskega leta stranki zaračunal 23.000 din na uro (poleg hrane in pijače, s katero mu je stranka postregla). Kot svojevrsten ocvirek naj ob tem

primerjam delo prosvetnega delavca z višješolsko izobrazbo. Pri zborovodskem delu vrednotimo opravljeno popoldansko oziroma večerno uro usklajeno z redno šolsko uro v razmerju 1:2. Zasluge zidarja je v razmerju s šolsko uro 1:4. Verjetno je takih odklonov v Kočevju še več. Morda so odstopanja še izrazitejša. Zadevo bi bilo vsekakor vredno temeljito raziskati.

Ugotavljam, da se ljudje v vsesplošni zmed in brezpravnosti obnašamo, kot da nam je vse dovoljeno. Delovne morale in poštenosti skorajda ni več. Nimamo več občutka za realno presojo, za pravo zdravo mero, za nekakšno »zlato sredino«. Prav grozljivo: pri delu nimamo več srca!

Začel se je boj za obstanek. Boj, v katerem za marsikoga kratek stik ni več pomemben. Pomembno je naše preživetje — naše golo življenje.

Ive Stanič

Odgovor občine Kočevje

Problem v tokratnem Kratkem stiku je bolj problem posameznikov oziroma naročnikov del. Zakaj? Cene obrtnih storitev prosto oblikujejo obrtniki sami. Tu vlada zakon ponudbe in povpraševanja in to prosto po pogojih tržišča. To po domače pomeni, da tisti, ki išče obrtnika, skuša najti najugodnejšega izvajalca. Najugodnejši pa je tisti, ki je kvaliteten in hkrati najcenejši. Zato priporočamo, da se za cene storitev pogovorite na začetku in ne šele po opravljenem delu.

Sicer pa po veljavnem Obrtnem zakonu v SR Slovenije iz leta 1988 občinski upravni organi nimajo možnosti vplivati na cene storitev, pač pa lahko občinska skupščina z odlokom določi, v katerih dejavnostih lahko delavci opravljajo gospodarske in druge dejavnosti kot postranski poklic in s sodelovanjem združenega dela, davčno politiko in inšpekcijsko službo omejujejo pretirano rast popoldanske obrti oziroma proučujejo smotrnost obrti posameznih strok. Upravni organi

pa so dolžni izdajati dovoljenja vsem obrtnikom, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje take dejavnosti, predpisane z obrtnim zakonom in odlokom občinske skupščine ter spremljati njihovo izvajanje, kar pomeni odzivati se na morebitne prijave in kaznovati kršilce zakona. To pa je tudi vse, kar so dolžni storiti upravni organi. Vse ostalo je prepuščeno dogovoru med naročniki in izvajalci.

Res je, da se morala in poštenost vse hitreje oddaljujeta od človeka in tako postajata vse bolj zastareli človeški odliki; res pa je tudi, da je še veliko takih ljudi, ki se ne znajo dogovoriti, se ne znajo tržno obnašati, naročajo različna dela, potem pa zaradi visokih cen padajo v nezavest.

Vodja odseka za plan in analize
Marta Briški, dipl. iur.

KOČEVSKI MOZAIK

22. februar 1989
od 13. do 15. ure
telefon: 851-061

dela oz. na ustvarjenem in ne planiranem dohodku.

Govor je bil tudi o škodljivosti uravnalovke, ki že prevladuje po kočevskih kolektivih ter o tem, da so vodilni, kjer nimajo vizije prihodnosti, hitro klonili pred zahtevami, medtem ko so v kolektivih, kjer vedo kaj hočejo, znali predočiti posledice, če bi delili več kot ustvarijo.

Razpravo o nastalih razmerah v kočevski občini po stavkovnem valu so sklenili z mislijo, da bo treba vse ukrepe, ki naj bi doprinesli k razbremenitvi gospodarstva spremljati ali se res uresničujejo, da ne bi ostali mrtva črka na papirju kot že toliko drugih poprej, pa tudi z ugotovitvijo, da bodo stavke posledel vsakdanjosti, saj v tržnem gospodarstvu, za katero smo se tako zavzemali, ne bo prizanečeno nikomur, najmanj pa tistim, ki delajo slabo oz. nimajo nobenih razvojnih programov.

(M. S.)

Mimogrede

Kočevske zgodbe

Bilo je leta 1941. V Kočevje so prišli Italijani. Uniformirani italijanski vojaški godbeniki so v paradnem stroju korakali skozi mesto. Pred godbo je dirigent z veliko palico samozavestno nakazoval ritem. S kolegom sem se peljal proti njim. V trenutku sem se domislil, da bi zaigral nesrečo in se zaletel v domišljavega dirigenta. In res, ko so bili tik pred gimnazijsko stavbo, sem se v dirigenta zaletel tako nerodno, da sem poleg njega podrl še dva godbenika. Medtem ko sem pobiral kolo, sem slišal nekaj italijanskih psovok, nakar so sledile tri krepke brce v rit. Še danes se živo spominjam, kako sem sredi Kočevja podrl tri italijanske vojake.

upokojenec, 62 let

Znanec mi je povedal, da je pred desetimi leti delal šoferski izpit. Ko je z avtomobilom prečkal železniško progo pri LIK-u, je član izpitne komisije rekel, naj vozilo ustavi. Ko je znanec pokazal ukaz ustavi vozilo, mu je le-ta rekel, da izpita ni opravil, ker je ustavil vozilo na progi in bi jih zato lahko povozil vlak. Znanec mu je odgovoril: »Vlaka zagotovo ne bo, ker vozi le enkrat na dan in še tega vozim jaz«.

prosvetni delavec, 35 let

Kot »raubšica« sva s prijateljem na Rinži pri Mahovniku večkrat lovila ribe. Ko sva tako nekoč odšla na ribolov, sem prijatelju obljubil, da bo prva riba, ki jo bom ulovil, njegova. Uplenil sem lepo ščuko. Ščuka je bila le prevelika, da bi jo dal prijatelju, zato sem se premislil in jo dodelil sebi. Potem pa sta naju ulovila dva prava ribiča. Večji me je zgrabil za ovratnik, jaz pa sem se ves prestrašen branil: »Veste, ta ščuka ni moja, pač pa prijateljeva«.

avtomehanic, 49 let

Znanka iz Podgorske ulice je prosila svojega prijatelja mesarja, naj pride zaklat prašička. Mesar je vzel ves potreben pribor za zakol in odšel k njej na dom. Ko je tam vprašal za prašička, mu je znanka pokazala kletko z morskimi prašičkom.

obrtnik, 36 let

Bilo je pred sedmimi leti. Nekdo iz naše lovske družine je zasledil trop divjih prašičev. Zbralo se nas je prek dvajset lovcev in odšli smo na skupni lov za prašiči. Sam sem slučajno vedel, kje so prašiči, in sem eno uro pred lovom na lovišču med breze nastavljal staro nagačeno lisico. Ko je skupina lovcev zagledala lisico, je večina poskakala iz avtomobilov in začela streljati nanjo. Med streljanjem je bilo slišati komentarje: »Moja je, jaz sem jo prvi zadel.« Ker lisica ni zbežala, so nekateri menili, da je od strahu okamenela, drugi pa so rekli, da je verjetno zmrznjena. Nekdo je le šel pogledat, in ko jo je dvignil, je rekel: »Ta je pa našopana«. Mlajši lovec pa je dodal: »Prvič sem streljal na lisico in še to v nagačeno«. Kočevska lovska družina se na ta račun še danes rada nasmeje.

lovec, 40 let

Pred nekako desetimi leti sta se dve ugledni kočevski osebnosti s področja kulture in zdravstva v gostilni KMET krepko sprli. Ko je že kazalo, da si bosta začela deliti tudi udarce, so pristopili prisotni in ju začeli miriti. Kljub posredovanju so še naprej padale ostre in obtožujoče besede ter grožnje, da bosta že pozneje obračunala. Pa se nekdo spomni in ju vpraša, zakaj se prepirata. Prvi je zabrundal, da so zdajšnji prebivalci Kočevja Kočevci, drugi pa je v jezi zakričal, da smo Kočevjarji in pika. Ko so tako prisotni ugotovili vzrok njunega prepira, so ju pustili, naj se ravsačata naprej, močnejši pa naj določa ime naših krajanov. Ker se je njun dvoboj končal neodločeno, še danes ne vemo, ali smo Kočevci ali Kočevjarji.

upokojenec, 72 let

Pošteno sem se nasmejal, ko sem pred mnogimi leti v starih Kočevskih novicah prebral napoved za film Nema mira med maslinama (oljkami). Slovenski prevod tega filma se je namreč glasil: Ni miru med muslimani.

novinar, 55 let

Nekoč smo mlajšega polharja odpeljali na polharski krst. Zažugali smo mu, da mora prvega polha potegniti iz polšje pasti v popolni temi. Nekdo izmed starih polharjev se je v poljšo past podelal. Ko je takó novinec šaril po pasti, je ugotovil, da je v njej nekaj topllega. Stari polharji so ga spodbujali, naj z roko seže še globlje v skrinjico in naj polha krepko zagrabl. Nenadoma je vzkliknil: Tudi mehak je«. Čudne vonjave pa so v novopečenemu polharju vzbudile dvom. Preizkušeni polharji niso mogli več zadrževati smeha, zato je novinec odkril prevaro. Potegnil je roko iz skrinjice in ves groznen ugotovil, da je bil njegov sum utemeljen. Osramočen je pogledal okrog sebe in stekel k bližnjemu studentu. Vso pot ga je spremljal smeh njegovih nagajivih tovarišev.

polhar, 40 let

Dedek Mraz je pred leti obiskal kočevske otroke z zvrhanim košem daril. Ko je klical posameznike, je poklical tudi Marjanco Jemec-Božic. Nekajkrat je ponovil to ime, vendar punčke ni in ni bilo na oder. Tedaj se je deklici iz prve vrste posvetilo in je dedku Mrazu šepnila na uho, da Marjanca Jemec-Božic ni deklica iz Kočevja, pač pa avtorica ilustracije na darilnem paketu. Dedek Mraz se je odkašljal in dodal, da imamo na Kočevskem zelo bistre otroke.

prosvetna delavka, 41 let

Pred napovedanim zborom pristašev demokratičnega gibanja v Kočevju so organizatorji povabili glavna govornika Janca Janša in Dimitrija Rupla na kratek posvet v hotel Pugled. Med pogovorom se je približal predsednik čebelarskega društva in ogovoril tov. Štefaniča: »Tovariš inšpektor...« Rupel se je v trenutku obnil in začudeno pogledal Štefaniča, le-ta pa je zadevo takoj pojasnil: »Nič hudega, tovariš Rupel, sem samo veterinarski inšpektor.«

prosvetni delavec, 50 let

Pripravil: Ive Stanič

Dobro delo — dobri osebni dohodki

Ocena razmer po prvem stavkovnem valu, ki je januarja preplaval kočevske delovne organizacije in stališča do tega so vroča tema, o kateri so te dni razpravljali na različnih občinskih telesi, med drugim tudi na zadnji seji P OK SZDL. Temeljne ugotovitve dve uri trajajoče razprave so, da je na vsak način potrebno poiskati globlje vzroke za nezadovoljstvo delavcev, saj se za zahtevami po višjih osebnih dohodkih skriva marsikaj, kar je treba spremeniti tudi za ceno zamenjav vodilnih delavcev.

Standard zaposlenih je v kočevski občini nizek, saj osebni dohodki zaostajajo 15—20% za republiški pov-

prečji, vendar bo vseeno potrebno ločiti delovne organizacije, kjer so stavkali, ker so se znašli na robu eksistencialnega minimuma od tistih, ki jih je za seboj potegnil stavkovni val, čeprav pravih vzrokov za nezadovoljstvo niso imeli.

Zanimiva in potrebna proučitev je tudi ugotovitev, da so se vse prekinitve pričele v neposredni proizvodnji in da se stavkajočim niso nikjer pridružili neproizvodni delavci.

Predsedstvo socialistične zveze je sprejelo sklep, da je potrebno narediti vse kar je v moči občine za razbremenitev gospodarstva in naj se končno prezaposli neproduktivno zaposlene delavce — občinska uprava, družbenopolitične organizacije, SIS in razna med-

občinska telesa ne smejo biti nobena izjema.

Med svoje sklepe so vključili tudi tiste, ki sta jih sprejela občinski sindikat ter komite, med drugim, da se zavzemajo za socialno varnost delavcev, a ne na račun najemanja novih kreditov, kar bo agonijo le podaljšalo, ne pa tudi odpravilo vzrokov nezadovoljstva. Višje plače naj temelje na boljših rezultatih

Dopisujte v

HOČEVŠKE
Novice

IZ DO

Delovna organizacija Avto-Kočevje in njenih 40 let

V svojih 40 letih obstoja se je delovna organizacija razvila v uspešnega izvoznika storitev.

Letos praznuje delovna organizacija Avto-Kočevje 40-letnico. Zato je prav, da jo predstavimo našim delovnim ljudem in občanom in prikažemo njeno pot vse od ustanovitve pa do danes.

Delovna organizacija Avto-Kočevje je bila ustanovljena z odločbo vlade LRS z dne 6. 2. 1949 pod imenom Gozdarsko avtopodjetje Kočevje in s predmetom poslovanja: avtomobilski prevoz gozdnih proizvodov, lesnih sortimentov in dru-

težko prodreti tudi na mednarodno tržišče. Od leta 1956 dalje srečujemo tovornjake iz Kočevja po vseh cestah Evrope in Bližnjega Vzhoda.

Leta 1966 je delovna organizacija dobila novo ime, ki ga nosi še danes.

Pregled dosežanj razvojne poti delovne organizacije jasno kaže, da je osnovna dejavnost — cestni tovorni promet — napredovala in dosegala zadovoljive rezultate. Vsi poskusi vključevanja dodatnih dejav-

— boljši organiziranosti prevoza, kar bo imelo za posledico optimalnejše izkoriščanje voznega parka in povečanje produktivnosti dela;

— kvalitetnejšem razvoju uslug z obnavljanjem voznega parka z novimi sodobnimi vozili in z možnostjo raznovrstnih prevozov;

— izboljšanju ekonomičnosti poslovanja predvsem z upočasnevanjem rasti stroškov;

— ohranjanje doseženega deleža v izvozu prevoznih storitev.

Poudarimo lahko, da izvajanje prvih treh usmeritev zagotavlja uspeh na področju izvoza storitev. V dosedanjih prizadevanjih na tem področju je bil delovni kolektiv Avto-Kočevje uspešen, saj je v letu 1988 z izvozom dosegel 89% delež v celotnem poslovanju, kar predstavlja priliv v višini 11.789.948 DEM s konvertibilnega po-

dročja in 11.578.118 DEM po 57. členu Zakona o deviznem poslovanju od domačih kupcev, ali skupaj 23.368.066 DEM prometa, kar je za 21% več kot v letu 1987.

Navedeni rezultati so bili doseženi z izjemnim naporom celotnega kolektiva, saj so poslovanje stalno spremljale težave, kot je akutno pomanjkanje obratnih sredstev, dovolilnic, padanje cen na mednarodnem tržišču zaradi prevelike konkurence, razni administrativni ukrepi ipd. Kljub temu, da še niso znani ukrepi za reševanje težav v celotnem jugoslovanskem gospodarstvu, delovni kolektiv z upanjem na boljše zre v svojo prihodnost s čvrsto začetno mislijo, da bodo tovorna vozila Avto-Kočevja še vrsto let vozila po cestah domovine, Evrope in še kje. Sedanjih 40 let pomeni osnovo še nadaljnjih 40 let in več let.

Gradbeno podjetje ZIDAR

Osnovna dejavnost je izgradnja vseh vrst gradbenih objektov. Opravljajo predvsem dela v kočevski in ribniški občini ter področju reške regije, predvsem na Reki, kjer je temeljna organizacija, ter na otokih Krku in Rabu.

V Kočevju sta dve temeljni organizaciji, gradbena proizvodnja in strojni obrati, kjer nudijo usluge gradbene organizacije in transporta, ter še dodatni program prikolic za osebne avtomobile, kakor tudi tovornih, in program za prevoz raznoraznih strojev, čolnov, jaht ipd. Poleg tega pa vršijo še poseben program avtovlakov za prevoz osebnih avtomobilov Rent-a-car in distribucijo osebnih vozil iz tovarn, ki proizvajajo tovornjake.

Trenutno imajo zasedene pretežno vse kapacitete in v glavnem izvajajo dela na Rabu.

Na Punatu pripravljajo gradnjo novega hotela, ki naj bi bil končan po predvidevanjih meseca maja leta 1990. Gradnja tega hotela je na principu TIMESHARE, časovnega zakupa. V hotelu bodo poslovni prostori za vse dejavnosti, ki so v hotelih, boutiqui, frizerstvo, zlatarstvo...

V prvih dneh letošnjega leta so uspeli v natečaju za rekonstrukcijo turističnega naselja San Marino na Loparju v vrednosti približno 9 milijard dinarjev z rokom dovršitve do 1. maja.

Vsakah štirinajst dni predajajo en avtovlak za naročnike Kompas Herz Ljubljana.

Lani so uspešno končali stanovanjski objekt v ulici Heroja Marinclja z rekordnim rokom izvedbe, 8 mesecev.

Načrte za nadaljnje delo imajo začetne v razvojnih programih, kjer mislijo obvladovati zdajšnja tržišča. Nadalje bodo šli v najkrajšem času v reorganizacijo podjetja po novem zakonu o podjetjih. V tem letu nameravajo sprejeti nov razvojni program za naslednje srednjeročne obdobje, kjer bi prikazali predvsem razvoj podjetja v smeri ohranjanja zdajšnjega tržišča in njegovega razširjanja ter nadaljevali s prekonstruktiviranjem zaradi primanjkovalja gradbenega dela, zmanjšanih investicij...

Tudi v tem podjetju je prišlo do prekinitve dela, in sicer sta prekinila z delom dveh gradbišč ter še nekaj ljudi. Vseh skupaj je bilo približno petdeset. Do prekinitve je seveda prišlo zaradi nizkih osebnih dohodkov. Delavci so se kmalu vrnili na delo, zvečer pa je bil v samskem domu pogovor o osebnih dohodkih.

Na Punatu je še možnost zakupa sob za letovanje, kar je zanimivo za kočevsko gospodarstvo, informacije o tem pa se dobijo pri hotelski organizaciji na Punatu.

Romana Novak

Ekološki laboratorij v MELAMINU

V zadnjem času smo pričali vse večjemu onesnaževanju okolja pri nas. Tako ni Slovenija v nič kaj zavidljivem položaju po onesnaženosti rek celo v primerjavi z razvitimi zahodnimi državami. Vendar se tudi na tem področju vse bolj osveščamo, tako da trenutno teče nekaj akcij za zmanjšanje onesnaženosti okolja kot so: uničevanje nevarnih odpadkov v posebnih pečeh, atestiranje analitskih laboratorijev za posamezne parametre onesnaževanja, novi zakoni in predpisi na področju varstva okolja itd.

Tudi v Melaminu želimo na tem področju doseči bistven kvalitativen premik. Kot kemična tovarna predstavljamo že po svoji naravi dela potencialno nevarnost za okolje, zato je naša dolžnost skrbno nadzirati emisije nevarnih snovi v zrak in odpadne vode. Od pravih merjenih parametrov onesnaženja so odvisni ocena stanja in tudi varnostni ukrepi. Natančnost meritev pa je odvisna od kvalitete merilne opreme. Brez sodobne opreme si ne moremo predstavljati spremljanja in reševanja ekoloških problemov.

Da bi lahko bolj natančno nadzirali vse možne parametre onesnaženja, smo se odločili ustanoviti moderen ekološki laboratorij z vso potrebno opremo in ustreznimi kadri. Razvoj laboratorija naj bi potekal v dveh fazah. Prva faza predstavlja usposabljanje laboratorija za samostojno nadziranje vseh parametrov onesnaženja odpadnih voda, ki jih je Melamin dolžan periodično podajati republiški inšpekciji. Druga faza pa naj bi obsegala nabavo opreme in registracijo laboratorija za izvajanje analiz na širšem ribniško-kočevskem področju.

Do sedaj so nam analize odpadnih voda opravljale tuje institucije (Zavod za varstvo okolja, Kemijski institut Boris Kidrič, Krka Novo mesto), vendar pa so bile te meritve omejene na določene termine in povezane s precejšnjimi stroški. Podjetje lahko veljavno izvaja samo tiste analize, za katere je dosegel atest pri ustreznih instituciji. Zato je prva naloga ekološkega laboratorija atestirati analitske metode za določanje parametrov onesnaženja, ki jih lahko že določamo z obstoječo opremo. Zaenkrat smo dosegli ateste za štiri analize metode.

Velik problem predstavlja tudi sama lokacija laboratorija. Zato smo investirali v nove prostore, ki jih bomo začeli

uporabljati predvidoma do začetka drugega kvartala. Ravno tako nabavljamo analitsko opremo za določanje posebnih parametrov onesnaževanja. Predvidoma do meseca maja bomo tako dobili aparaturo tekočinski kromatograf (HPLC — high performance liquid chromatograph), s katero bo možno določati npr. zelo nizke koncentracije fenolov, nitritov, nitratov, fosfatov in drugih spojin. Ustrezno je potrebno izobraziti in specializirati osebe, ki bo delalo na tem področju. Organizirali smo ogled registriranih laboratorijev in obiske seminarjev na temo varstva okolja. Poleg tega imamo diplomiranega inženirja kemija, ki nadaljuje študij na tretji stopnji in razvija nove metode za analize odpadnih voda.

Organizacija modernega ekološkega laboratorija zahteva precejšnja finančna vlaganja. Po grobi oceni je potrebno ca. 900 milijonov dinarjev za izvedbo celotnega projekta. Takšna vlaganja pa predstavljajo za Melamin precejšnje obremenitve. Za hitrejši razvoj bi bilo potrebno širše sodelovanje s podjetji različnih panog, ki so zainteresirane za meritve svojih odpadnih voda. Naš namen je dobiti čimveč informacij o možnih onesnaževalcih na ribniško-kočevskem področju in o snoveh, ki bi jih bilo potrebno določati v odpadnih vodah. Le tako bomo lahko nabavljali opremo, ki bo ustrezala realnim potrebam. Možno bi bilo tudi sovlaganje v laboratorij.

Melamin nima samo namena povečati proizvodnjo, kvaliteto izdelkov, prodirati na tuje tržišče, ampak omogočiti z resnim in odgovornim odnosom do ekoloških vprašanj tudi boljše kvaliteto življenja ljudem, ki živijo v njegovi bližini in širši okolici. Prvi korak k uresničitvi tega načrta je ravno ustanovitev ekološkega laboratorija.

dipl. ing. Srečko Štefanič

gega materiala za potrebe republiških podjetij in ustanov iz resora ministrstva za gozdarstvo in lesno industrijo.

V letu 1957 se je gozdarsko podjetje preimenovalo v Avto, Splošno avtoprevoznitvo Kočevje s predmetom poslovanja: splošni, osebni in blagovni prevozi z avtomobili in priklopniki vseh vrst s prometno mrežo v območju SFRJ.

V letu 1956 je bil razširjen predmet poslovanja za prevoze v inozemstvo.

V letu 1958 je Avto-Kočevje ustanovilo obratno enoto STOJNA za izdelavo kolesnih obrocev, avtomobilskih prikolic, priključkov za vleko prikolic, univerzalna hidravlična dvigala in druge rezervne dele za prikolice in avtomobile. Splošni interesi gospodarskega razvoja občine in regije so zahtevali odcepitev tega obrata od matičnega podjetja. Ta obrat je s še nekaterimi drugimi obrati postal temelj novega podjetja, ki danes posluje pod imenom ITAS Kočevje.

V letu 1975 je delovna organizacija rešila problem obratnih in tehničnih prostorov, zlasti s pralnice vozil za lastne potrebe in halo za tehnične preglede. Istočasno je bilo tudi rešeno vprašanje poslovnih prostorov.

Ob ustanovitvi leta 1949 je podjetje zaposlovalo 152 delavcev in razpolagalo s 40 kamioni in 7 prikolicami. Danes zaposluje skupaj 450 delavcev in obratuje s 178 vozili ter 90 prikolicami v skupni nosilnosti 3.640 ton.

V letu 1988 so vsa vozila prevozila 179.195.900 ton/km, kar je 30-krat več kot v prvem letu obstoja.

Ker se je delovna organizacija s svojim solidnim servisom uveljavila v Jugoslaviji, ni bilo

nosti niso prinesli zelenih rezultatov in so le siromašili osnovno dejavnost. Z dokončno opustitvijo stranskih dejavnosti v letu 1977 je delovna organizacija pospešeno vlagala sredstva za nakup novih vozil. Rezultat navedene usmeritve se danes kaže v tem, da posodobljeni vozni park v povprečno starostjo 5 let, zagotavlja kvalitetne usluge in možnost konkurence na mednarodnem tržišču. Ugotovimo lahko, da je bila takšna odločitev pravilna, saj bi danes ob zaostrenih pogojih gospodarjenja, ob hudi konkurenci in nasičenosti prevoznih kapacitet, imeli dosti manjše možnosti za uspešno poslovanje. Prav tako je bila, v skladu z današnjimi potrebami, sprejeta poslovna odločitev, da se čimveč storitev opravi za znanega kupca, to je, da se za čimveč storitev sklenejo pogodbe.

In kako naprej? V letu 1989 načrtuje delovna organizacija, da bo obdržala nivo prevoznih kapacitet, hkrati pa investirala v posodobitev mehanične delavnice in nakup specialnega vozila za prevoz kemikalij. Slednje bo rezultat skupnih vlaganj z DO Melamin za njene potrebe. Povsem nov objekt naj bi zrasel ob sedanji mehanični delavnici, v kateri bodo dani boljši delovni pogoji servisnim delavcem, hkrati pa bo v njej možno popravljati specialna vozila za prevoz volumenskega tovora (jumbo). Vzporedno z izvajanjem načrtovane razvojne usmeritve poteka tudi povsem načrtno izobraževanje potrebnih kadrov. V to vlaga delovna organizacija precejšnja sredstva, saj se zaveda, da le ustrezno usposobljen kader lahko zagotavlja pričakovane rezultate.

Osnovna usmeritev razvoja naslednjih nekaj let bo torej temeljila na:

Delavci SGP Zidar so v kratkem času (7—8 mesecev) zgradili novih 55 stanovanj v ulici heroja Marinclja. V blokih D, E, F s stanovanjsko površino preko 3.000 m² stane dvosobno stanovanje okoli 180 milijonov din. V začetku tega meseca še ni bilo prodanih 20 stanovanj (foto: P. Š.)

IZOLIRKA Ljubljana je predstavila svoj program in uporabo izolacijskih materialov

V organizaciji Občinskega gasilskega centra Kočevje in Izolirke Ljubljana so bila tri predavanja o uporabi hidroizolacijskih, toplotno izolacijskih in protipožarnih materialov. Ob tej priložnosti so kazali tudi razstavo izolacijskih materialov. Udeleženci teh nadvse skrbno pripravljenih predavanj so se podrobno seznanili z uporabo teh materialov pri gradnjah in ostalih namenih. Kritično so ocenili predpis, ki predpisuje plačevanje prometnega davka na te materiale.

Menili so, da bi zaradi varčevanja z energijo morali omogočiti, da bi tisti, ki želijo te materiale vgraditi, kupovali čim ceneje.

—vd

IZ DRUŠTEV

Kočevska Reka:

Gasilci ocenili svoje delo

Na nedavnem občnem zboru so gasilci kritično ocenili svoje delo v preteklem letu. Kljub temu da je bilo v preteklem letu izvoljeno novo vodstvo društva je bila iz poročil razvidna kontinuiteta dela. Vse planirane naloge so bile v celoti realizirane. Osnovni poudarek je bil ponovno na preventivi, strokov-

velika odgovornost, saj je uspeh dela odvisen predvsem od njegovega dela, ki pa mora imeti tudi vsestransko podporo.

Tesno sodelovanje z DO »Snežnik«, KS Kočevska Reka in občinsko gasilsko zvezo je bilo že do sedaj uveljavljeno na vseh področjih in tako bo tudi v bodoče.

Mlade gasilke iz Štalcerjev

G. S.

nem in praktičnem usposabljanju, dopolnjevanju opreme, še posebej pa je bilo izpostavljeno delo s pionirji in mladinci. Gasilci se še kako zavedajo, da je edina perspektiva za obstoj in delovanje društev vključevanje in animiranje najmlajših članov. Sprejeti program dela društva za leto 1989 se v bistvu ne spreminja v primerjavi z lanskim. Še posebej izpostavljena je stalna kadrovska popolnitev enot, delo z mladimi gasilci ter nabava opreme. Vsekakor je pred vodstvom društva

Na občnem zboru so bila podeljena tudi priznanja za aktivno delo v gasilstvu, in sicer:

— Občinsko priznanje III. stopnje so prejeli: Milan Mavrin, Tone Zidar, Stane Ferderber, Drago Žurga, Sandi Šercer.

— Društveno priznanje so prejeli: Franc Zidar, Tone Ješelnik, ekipi pionirjev in pionirk.

— Priznanje za 20 let delovanja v gasilstvu — Tone Jordan

— Priznanje za 10 let delovanja v gasilstvu — Milan Kotar

Proslavili sto let ribištva

V hotelu Pugled v Kočevju je bila 16. decembra proslava ob 100-letnici organiziranega ribištva na Slovenskem. Organizirala jo je Ribiška družina Kočevje, udeležili pa so se je predstavniki Ribiške zveze Slovenije, Zveze ribiških družin Ljubljana, občinske skupščine in izvršnega sveta Kočevje, družbenopolitičnih organizacij, sosednjih ribiških družin iz Slovenije in Hrvaške, delovnih organizacij in lovske zveze.

Na svečanosti je govoril predsednik RD Kočevje Tine Selan, ki se je najprej spomnil profesorja Ivana Franketa, ribiča, ribiškega pisatelja in ribiškega strokovnjaka, ki je kot prvi Slovenec pred 100 leti umetno vzredil postrvi zarod; nato Ribiškega zakona za Vojvodino Kranjsko, ki ga je tudi pred sto leti podpisal avstrijski cesar Franc Jožef. Spregovoril je še o delu in načrtih Ribiške družine Kočevje, varstvu okolja (predvsem ribolovnih voda), pa tudi o zglednem sodelovanju s hrvaškimi ribiškimi družinama »Goran« z Broda na Kolpi in »Čabranke« iz Čabra.

Tudi predstavnik Ribiške zveze Slovenije, tovariš Ahčan, ki je pozdravil udeležence proslave v imenu Ribiške zveze Slovenije in Zveze ribiških družin Ljubljana, je med drugim pohvalil kočevskoribiško družino zaradi zglednega sode-

lovanja s hrvaškimi ribiškimi družinama pri gospodarjenju z reko Kolpo. Prav kočevski ribiči so med tistimi, ki so med prvimi začeli sodelovati s hrvaškimi ribiči.

Na svečanosti so se spomnili tudi že pokojnih organizatorjev in vodij ribiške družine Kočevje, in sicer inženirja Slavka Volka, prvega predsednika Ribiškega društva Kočevje, dolgoletnega predsednika RD Rudija Mazzonija pa še Alojza Skendra in Alojza Jakopina.

Podelili so tudi priznanja Ribiške zveze Slovenije. Plaketo RZS je prejela Ribiška družina Kočevje, red RZS tretje stopnje pa Alojz Gumzej, Franc Klun, Janez Merhar, Martin Štefančič in posestvo Snežnik iz Kočevske Reke. Priznanja četrte stopnje Ribiške družine Kočevje pa so prejeli: Jože Naglič, Vlado Mezsaroš, Jože Poje, Mitja Hribar, Franc Premrl, Anton Žagar in Konrad Lampe.

V lepem in zanimivem kulturnem programu so sodelovali učenci šole Zbora odposlancev iz Kočevja. Prebrali so tudi več zelo zanimivih spisov o ribah, ribičih in ribiških dogodivščinah. V zabavnem delu srečanja ribičev pa je igral za ples kočevski ansambel Mak.

P. J.

Novoletna obdaritev otrok

Ob koncu leta je naše otroke s skromnimi darili obdaril dedek Mrz. Novoletna obdaritev otrok je bila organizirana v prostorih Srednje šole tehničnih

ki pa so imela ob pogledu na srečne obraze otrok nedvomno veliko večjo vrednost.

Ob izraženem veselju otrok si želimo, da bomo lahko tudi v

usmeritev in družboslovja v Kočevju.

Srednješolci so se nam predstavili s prikupno igrico, ki smo jo vsi zavzeto spremljali. Vsekakor pa je bil največjega veselja s strani naših otrok deležen dedek Mrz. V svojem košu je prinesel zanje skromna darila,

bodoče pripravili takšne in podobne obdaritve našim otrokom, zato se že sedaj zahvaljujemo vsem, ki na različne načine nudijo pomoč pri delu našega društva.

Društvo za pomoč duševno prizadetim Kočevje

Kinološko društvo Kočevje

Pes je bil ena prvih živali, ki je začel sodelovati s človekom in edina, ki se je podredila prostovoljno. Njegova vloga v različnih krajih in časih se je spreminjala od gladiatorja in borbenega psa, do kurirja in reševalca v snegu in ledu na gorskih prelazih do pomočnika pri premagovanju širnih prostranstev mrzlega severa. V današnjem času pa je glavna vloga psa po mojem trdnem prepričanju v tem, da vrne človeku izgubljeni odnos do narave, da mu pomaga ohraniti človečnost tudi

skozi atomski vek. Pes za razliko od mnogih drugih živali svoja čustva, ljubezen, žalost, veselje pa tudi strah in jezo jasno pokaže, kar je v našem svetu robotov vsekakor velika in prijetna sprememba.

Kinološko društvo Kočevje je mlado društvo, ustanovljeno 1. 2. 1984. Ustanovili so ga, kot vedno, kinologi ljubitelji psov ob podpori ljudi, ki so čutili potrebo po združevanju in skupnem složnem organiziranem delu v svojem okolju. Delo društva je povezano z razvi-

Društvo za boj proti sladkorni bolezni

pripravlja obračun aktivnosti v preteklem letu ter se hkrati pripravlja na svojo

II. LETNO PROGRAMSKO IN VOLILNO KONFERENCO,

ki bo v petek, 17. februarja 1989 ob 18. uri v Domu starejših občanov na Roški cesti

Društvo vabi k čimvečji udeležbi na konferenci! Člani naj bi tudi čimprej poravnali članarino za leto 1989, ki znaša 1.500 din.

Društvo uraduje dnevno od 10. do 14. ure v prostorih Turističnega društva Kočevje, Trg zbora odposlancev 66 (pri avtobusni postaji).

Planinsko društvo Kočevje

bo imelo svoj redni občni zbor v četrtek, 23. februarja 1989 ob 17. uri, v prostorih restavracije na NAMI Kočevje.

Občni zbor bo popestren s predavanjem in diapozitivi o poti in vzponu naše himalajske odprave v TIBET. Vsi člani odprave so osvojili 8201 m visok vrh ČO-OJU.

Vse planince in prijatelje narave vabimo, da se udeležijo predavanja.

Upravni odbor PD

janjem primernega odnosa do živali in narave z vzgajanjem ljudi in živali ter šolanjem psov v poslušnosti.

V našem mestu živi veliko psov. Nekaj je tudi takih, ki so dobili nagrade na tekmovanjih in razstavah psov. Nagrada pa je odraz skrbnega dela, ter prijateljskega odnosa med človekom in psom. Opozoriti bi želela, da je pes žival, ki daje veliko ljubezni in pozornosti pa tudi sam prav tako želi pozornosti in ljubezni.

Ob koncu bi želela povabiti vse lastnike in ljubitelje psov, da se včlanijo v naše društvo (naslov KINOLOŠKO DRUŠTVO KOČEVJE, Grajska pot 8, tel. 852-296). Spoznali boste življenje in navade psov, s člani izmenjali nasvete in nam predlagali kakšno novost.

O lanskoletnem delu društva upokojencev

Komisija za družbeno dejavnost in izlete društva upokojencev, ki vključuje v svoje vrste upokojence iz devetih krajevnih skupnostih, je podala poročilo o opravljenem delu od konca februarja do konca decembra minulega leta. Iz tega in plodne razprave je razvidno, da je društvo minulo leto organiziralo 8 izletov in več srečanj članov društva. Na izlete je odšlo 540 članov in njihovih svojcev. Obiskali so razstavo izdelkov upokojencev v organizaciji Delavske enotnosti in Zveze društev upokojencev Slovenije. Ob tej priložnosti so obiskali grad Goričane in muzej v Škofji Loki. V likovnem salonu je na društveni razstavi svoje izdelke razstavljalo več članov, ki so razstavili nekaj nad 190 izdelkov. Priredili so srečanje članov društva, martinovanje in prednovoletno srečanje. Dve srečanja so imeli v restavracijskih prostorih delovne organizacije »Itas« Kočevje. Vodstvu te delovne organizacije se za sodelovanje in pomoč lepo zahvaljujemo. Prispevek k društvenemu srečanju, ki ga je prispeval SOZD GK Kočevje TOZD Gojitveno lovišče Med-

ved, je dobrodošel. Zato se zahvaljujejo tudi vodstvu te organizacije. Uspela so področna srečanja upokojencev v Osilnici, Koprivniku in Vasi. Ob teh srečanjih in ostalem delu so ugotovili, da je sedanja organizacija društva pravilna in da niso potrebne nobene organizacijske spremembe.

Za letos načrtujejo organizirati 8 izletov in več srečanj. Prvo srečanje naj bi bilo 11. marca zvečer, če ne bo kakih nepredvidenih ovir. Kot doslej bodo tudi letos plačevali vse stroške izletov in srečanj člani sami. Da pa bodo vse načrtovano delo opravili, bo potrebno mnogo prostovoljnega in brezplačnega dela posameznih članov. Zato kočevski upokojenci vabijo vse tiste upokojence, ki še niso člani, da se čimprej včlanijo v svoje društvo.

V oceni dela so ugotovili, da je imela vokalna skupina Nonet Rog Željne, v kateri delujejo predvsem upokojenke, lansko leto 39 raznih nastopov. Člancam te skupine komisija izreka vse priznanje za njihovo prizadevno in požrtvovalno delo.

Stane Jajtič

Ribiški nasveti:

Piše: A. Hrovatin

Umetne muhe II: Saši (Sedges)

Saši so posnetki mladoletnic in so verjetno najučinkovitejše suhe muhe. Ker je mladoletnic več vrst, tudi saše vezemo v različnih barvnih enačicah in na trnke različnih velikosti.

Na Kolpi se je izkazal za zelo uspešen posnetek cimetaš, v maju in juniju vezan na trnkah št. 12 ali 14, kasneje pa na manjših.

Vežemo ga tako, da na hrbitišču trnka s črno svilno ovičemo telo. Na začetku zavoja pritrdimo rjavo mikasto pero in

ga navijemo proti ušesu do 2/3 dolžine. Nato pritrdimo armirano krilo iz vratnega peresa divjega racmana, ga omikamo z manjšim peresom iz skalpa rusjaka (Red) tik pred glavo muhe ter zaključimo s skritim vozlom in lakiranjem.

Zelo uspešen ob večernem skoku je srebraš, ki ga vežemo tako kot cimetaša, le da uporabljamo mikasta peresa iz skalpa sivo progastega seraka (grizzly) ter armirano krilce iz prsnih peres divjega racmana.

IZ ŠOLSkih AKTIVNOSTI

Vsi za Rinžo — Rinža za vse

Rinža je ponikalnica. V njej ponikne marsikatero kolo, peč pa tudi stoli in deli avtomobilov. Poleg stalnega materiala ji dajejo bistrost pogosto tudi lise odplak in cvetočih alg. Primerjamo jo lahko s smetiščem. Nekdaj so plavale in se drstile v njej postrvi, sedaj pa pravijo, da se drstijo na svoj način žabe. Rinža je tudi zeleno polje zelenjave, ki ga posebno občudujemo poleti. Njeno vodo bi lahko uporabljali za posebne parfume, saj oddaja lepe dišave, ko v jeseni razpada v njej nepopravljiva zelenjava. Priporočljivo bi bilo dati vzorce vode v laboratorij, da bi videli, če bi bila primerna za izvoz. S tem bi popravili količino izvoza v naši občini na konvertibilno tržišče. Parfum bi morali poslati pred-

vsem tistim, ki so krivi za te vonjave. Morda bi tedaj premislili, kako bi zmanjšali količino odplak. V Rinži pa je sedaj že veliko materiala in v tem se vidi naša produktivnost. Po dolgem času odlaganja materiala smo šele spoznali, da to ni dobro. Če pa je že leto 1988 leto gesel, bi lahko tudi v naši občini oblikovali geslo: »VSI ZA RINŽO, RINŽA ZA VSE!« Za sedaj se ne ve, če smo vsi občani za resnično čisto Rinžo, vemo pa, da je Rinža že štiri stoletja za nas vse. Upajmo, da se bomo kmalu zavedali tega vsi, da bomo Rinžo očistili. Tokrat se bomo v njej lahko zopet kopali, pa tudi ribe bodo zadovoljne.

Peter Behin, 8. D
OŠ Kočevje

Nekdanja idila na Rinži — kopalci na mostu v Mahovniku (foto Jože Primec)

Na svoji strani

V petek, 20. januarja, je bila v Kočevju predstavitev knjige Janeza Janše z naslovom: Na svoji strani. Ob tej priložnosti je avtor odgovarjal na vprašanja poslušalcev tako o sami knjigi kot o dogajanjih v zvezi z ljubljanskim procesom proti četverici.

Dvorana v srednji šoli je bila za to priložnost polna do zadnjega kotička. Mnogi poslušalci pa so stali še na hodnikih. Očitno je precej udeležencev prišlo po službeni dolžnosti.

V uvodu je Janez Janša povedal, da je v zaporu dobil prve vesti o protestih zaradi procesa prav iz Kočevja. To je bila vest v Delu o protestnem shodu v Kočevju in kasnejši predlog delegata iz Kočevja, da se dovoli v republiški skupščini nastop predstavnikov Odbora za varstvo človekovih pravic. Zato se je še s posebnim veseljem odzval povabilu na razgovor.

Večina vprašanj in odgovorov se je nanašala na že znane zadeve v zvezi s procesom in dogajanjih po njem ter na današnja dogajanja v Jugoslaviji.

Naj na kratko ponovimo le nekaj Janševih odgovorov:

— Nas ni aretirala vojska, ampak slovenska policija.

— Del slovenske politike ima še vedno prevelik vpliv na represivni aparat (policija, vodstvo).

— Večina tistih, ki so prišli na stolčke dirigirano (jih ni izvolilo ljudstvo), ni za napovedane volitve.

— V tajnem dokumentu (zaradi katerega so bili obsojeni) so določbe, ki so protustavne in ki niso v skladu s pravno državo. Taka je ugotovitev skupščinske komisije.

Na pripombo, da je Tito na sojenju v stari Jugoslaviji dejal: »Tega sodišča mi ne priznavamo«, je bil odgovor, da je proces proti četverici potekal v novjših časih.

O ljudeh brez ideološke zaplankanosti

Vem, da se človek že s svojim rojstvom (ali ko se preseli v določen kraj) znajde sredi določenih kulturnih stvaritev: znanosti, tehnike, ekonomije, politike, etike, religije... Na temelju teh danosti — kulture, ki jo srečaš, pa naj bi s pomočjo modrosti in svobodnega razmišljanja gradil svoj »kulturni svet« in pomagal graditi kulturo kraja, kjer živiš.

Kakšne so bile danosti — kulturna dediščina v širšem pomenu besede, ki ste jih mnogi srečali po vojni v Kočevju? Da bi laže doumeli kulturo našega mesta danes, bom omenil samo nekaj dejstev po spominu (od še živečih prič ali očividcev):

— povojni rušilni veter je odnesel mnogo sakralnih spomenikov: cerkva, kapel, križev; razbiti so bili nagrobniški celotni iz 16. stoletja in mnogo nagrobnikov kočevske narodne manjšine... Kakšna nepopravljiva škoda je nastala za vedno...

— popolnoma je bilo onemogočeno zasebno kmetijstvo, tako so propadle opuščene kočevske vasi; sedaj smo brez strateško pomembnega zaledja — hrane

— mačehovski odnos do Obkolpske in Poljanske doline, podeželja, da vasi sedaj izumirajo

— metanje polen pod noge strokovnim kadrom, da so morali zapustiti naše mesto...

To je samo nekaj drobcev iz tega povojnega časa, v katerem ste mnogi živeli. Toda čas gre naprej. Ko bo preteklo dovolj let, bo pač povedal svoje — resnico, ki bo za marsikoga boleča.

Gotovo pa so vsa ta dejstva pustila neke sledove v ljudeh in kraju, kar se danes krepko pozna. Zato se ne čudimo kulturi našega mesta, občine... Pravimo, da je zgodovina učiteljica. Ali smo se iz te neslavne zgodovine česa naučili? Smo danes bogatejši vsaj za to spoznanje, da ne bomo ponavljali »usodnih« zgodovinskih napak in se na ta način dajali v zobe celi Sloveniji in mnogim krajem po svetu?

Ko se pogovarjam z ljudmi, imam vtis, da mnogi še ne morejo iz svoje kože in živijo v časih, ki jih že zdavnaj ni več. Še naprej delajo sramoto našemu mestu — kulturi. Morda se zaradi svoje primitivnosti in omejenosti tega niti ne zavedajo. Primer:

— najdejo se ljudje, ki še danes kritizirajo ureditev na Trati,

— ne gre jim v račun, da pri obnovi sakralnih spomenikov sodelujemo z roko v roki ne

glede na prepričanje; sodelujemo kot ljudje, znanci ali celo prijatelji,

— ni jim všeč, da bi obveščali ljudi s plakati za koncert na Trati, namenjen obnovi tega kulturnega spomenika...

Zakaj to naštevam? Zato, da bi že enkrat spregledali in spoznali, da živimo v letu 1989, ko neprestanost tudi v naših sredstvih javnega ovbeščanja govori o skupnem evropskem trgu leta 1992 in o »združeni Evropi«. Mi pa se gremo neko umetno ločevanje in razbijanje. Mi tega pač ne moremo razumeti, še manj pa odobravati. Mislim, da ste vsi kulturni kočevci istega mnenja!!! — In kdo ob vsem tem najbolj trpi? Naš kraj, naše mesto, naša kultura, mi, ljudje...

Vendar ni vse tako črno. Že 12 let živim v Kočevju. Moje oko zaznava v zadnjem času tudi veliko lepega. Priznati moram, in to z veseljem, da se je v tem času, posebno po letu 1980, tudi v našem mestu marsikaj spremenilo na boljše.

Poglejmo samo rešitev in obnovitev kulturnega spomenika na Trati, ki v resnici postaja, kar je zapisal dr. Marjan Zadnikar že pred 40 leti, »biser Kočevske«. Celotno iz Republiške kulturne skupnosti iz Ljubljane so rekli, da smo »zlat primer medsebojnega sodelovanja v Sloveniji«.

Nekaj podobnega, čeprav v manjšem obsegu, je bilo tudi pri obnovi kulturnega spomenika Frančiškove kapele pri Itasu (še prej urejanje igrišč za mladino, otroke v istem »streliskem« naselju) in v Mozlju, obnovitev nekaterih stavb v središču mesta.

Predvsem pa je obetajoče, da smo začeli drug drugega sprejemati kot ljudi brez ideološke zaplankanosti in se pogovarjamo, srečujemo, obiskujemo kot ljudi in prijatelji našega mesta. Ali ni to kultura? Kultura srca, ki je bistvenega pomena — prvi pogoj za vso ostalo kulturno dejavnost vsakega kraja. In mislim, da je to največji dosežek!

Zato bi rad ob zaključku tega članka izrekel s strani moje službe župnika in dekana dekanije Kočevje javno zahvalo in priznanje vsem tistim vodilnim funkcionarjem, ki ste v teh letih moralno ali kako drugače podpirali prebujajočo se pomlad našega mesta z željo, da s to kulturo, kulturo srca, prijateljstva in medsebojnega sodelovanja nadaljujemo tudi naprej.

Božidar Metelko

LITERARNI KOTIČEK

Ustvarjalci in njihova dela

FRANCE LOVŠIN

eden izmed kočevskih vidnih ustvarjalcev, ne govori najraje o sebi in svojem delu, zato se je predstavil s svojim razmišljanjem:

»Kot starejšemu občanu po letih, po duši in srcu v dovolj intenzivnem poletu, zavedajoč se preteklosti in prihodnjih gospodarskih in političnih sprememb, mi ni lahko.

Taka razmišljanja in dejanja, ki mi jih dopolnjuje čas s svojimi navadami in potrebami, mi odmerjajo nič kaj perspektivno in bogato prihodnost, prav tako pa tudi mojim krajanom.

Starejši občani smo dočkali v tem kraju mnogo dobrega in slabega in se tudi borili proti temu, kar je v današnjem času leglo vsem na dušo in srce kot mora 20. stoletja.

Mnogo bolj revolucionarno moramo začeti sleherni dan. Že ko zjutraj odpremo oči, si moramo v sleherni sredini prizadevati, da čimbolj in z najboljšim plemenitim namenom opravljamo zasebno in družbeno delo na vseh področjih.

To nam težko uspeva, kajti ne zavedamo se še dovolj, da smo Slovenci in Jugoslovani samo del nekega drevesa skupnosti in kot veja tega plemenitega življa ne moremo

samostojno in mimo vseh potrebnih materialnih in operativnih planov priti in doseči nivo gospodarskega razvoja Evrope.

Da pa le ni vse tako negativno, imamo vsi krajani svoj hobi. Jaz imam za dobro voljo, razpoloženje in za pomiritev, slikarsko ustvarjalnost. Pišem pa tudi poezijo. Ta ustvarjalnost omogoča, da marsikatera ura mine bolj sproščeno, namesto da bi ta čas zapravljal pred TV ali pa bi podpiral točilne mize v lokalih.

Pesmi se mi zdijo pomembnejše. V določenem življenjskem obdobju zavzemajo pretežni del ljubezenske pesmi, nato intenzivna zabavna in resna literatura. V zadnjem času pa nastajajo tudi taka dela tako v meni kot pri mlajših piscih, da jih tudi sam dragi Bog ne bo več razumel.

Zdi se mi, da je to obdobje nekega novega družbenega in gospodarskega preobrata na zemeljski obli. In tudi malo neobičajno se počutim ta trenutek, ko tako bežno živimo mimo vseh trajnejših kulturnih vrednot. Zato bi rad povedal, kaj se mi je zgodilo, ko je odraščal moj otrok.

Bral sem mu in pripovedoval pravljice. Bolj ko je odraščal, bolj je postajal zahteven in me je spravljal v zadrego. Hotel je vedno več. Začel sem mu pripovedovati pravljice, ki sem si jih sam izmislil. Te so bile otroku najbolj všeč. Nekega dne pa se je spomnil in mi rekel: »Ata, povej mi tisto, ki si mi jo povedal včeraj. Tisto o ovčki. Bila je lepa.«

Jaz pa se je nisem spomnil.

Romana Novak

Tu je ta

Tu je ta,
tam je oni pravi.

Kaj se v krogu
tem dogaja?

Ta je delal,
on garal,
kdo je pa
denar pobral?

To kolo se že
ves čas vrti
in se nikdar
ne ustavi.

Na delovnem mestu

Na delovnem mestu
z delom služim
v tovarni besed;
v njej sem
domačin in tujec —
vseved.

Besede kupujem
in prodajam,
dasi še cene
prave ne vem
in vendar z njimi
širim obzorje
sebi in drugim ljudem.

Iz pisem uredništvu

Anonimna bralka se pritožuje na razliko cen ogrevanja stanovanj v Tesarski ulici v Kočevju in ostalih stavbah, za katere opravlja ogrevanje Komunalno podjetje Komunala Kočevje.

Uredništvo se je odločilo, da anonimnih pisem ne obravnava in ne objavlja. V tem primeru

smo naredili izjemo, ker je bilo ugotovljeno, da so podatki točni.

Komunalno podjetje Komunala Kočevje smo zaprosili za odgovor. Ta delovna organizacija je podrobno in izčrpno odgovorila na vprašanje bralke. Iz tega je ravidno, da se je cena goriva za obdobje januar—de-

cember 1988 povečala za 275% in v istem obdobju cena ogrevanja za kvadratni meter površine za 262%. Glede nižje cene ogrevanja stanovanj v Tesarski pa navajajo, da se tu plačuje le gorivo in ne druge obveznosti, kot jih je dolžna plačati navedena delovna organizacija v skladu z veljavnimi pozitivnimi predpisi.

Do razlik v ceni ogrevanja prihaja zato, ker stanovanjski bloki v Tesarski niso v uprav-

ljanju Komunale Kočevje. Sprajujemo pa se, kdo bo plačal zamjenjavo peči v Tesarski ulici. Bo mogoče potrebna pomoč širše družbene skupnosti?

Zaradi obsežnosti pisnega odgovora Komunale Kočevje ne moremo objaviti. Je pa to na naš voljo anonimni bralki, ki nam je pisala.

Ob pisanju pisem uredništvu vas prosimo, da dostavite svoj naslov, kajti le tako vam bomo lahko odgovorili.

Janša v Kočevju

ŠPORT IN ŠAH

Strelske novice

V koledarskem letu 1988—89 organizira občinska strelska zveza Kočevje 10. jubilejno občinsko ligo v streljanju s serijsko zračno puško. V ligi tudi letos nastopa 12 strelskih ekip iz 11 strelskih druženj. Vsaka ekipa šteje 4 člane, ekipe so lahko v mešanem sestavu. Po 4. kolu občinske lige je vrstni red naslednji:

1. ITAS I	5622 krogov	8 točk
2. Tekstilana	5407 krogov	8 točk
3. LIK	5467 krogov	6 točk
4. Šalka vas	5319 krogov	6 točk
5. ITAS II	4860 krogov	4 točke
6. ZŠAM	5363 krogov	2 točki
7. Kočevje	5307 krogov	2 točki
8. Komunalna	5098 krogov	2 točki
9. Kočevski tisk	4761 krogov	2 točki
10. Rog	4742 krogov	2 točki
11. Melamin	3989 krogov	2 točki
12. Koprivnik	3590 krogov	2 točki

Koprivnik in Melamin imata odstreljeno eno kolo manj. Izstopa ekipa ITAS I, za vrh pa se bodo potegovali ne glede na razpored na tabeli ekipe Tekstilane, LIK in ZŠAM. Ostale ekipe pa so v glavnem izenačene.

V počastitev dneva JLA je bila na strelišču v Dolgi vasi 18. decembra občinska tekma z vojaško pištolo. Tekmovanje sta organizirala OSZ Kočevje in TO Kočevje. Tekmovanja se je udeležilo 14 ekip, vsaka ekipa je štela 3 člane. Ekipo so bili doseženi naslednji rezultati:

1. mesto	TO 6102	251 krogov
2. mesto	JLA VP 1298	192 krogov
3. mesto	TO I. Kočevje	186 krogov
4. mesto	ITAS	176 krogov
5. mesto	TO II. Kočevje	175 krogov

Posamezno pa so bili doseženi naslednji rezultati:

1. mesto	Franc Benčina	84 krogov
2. mesto	Cveto Zorko	77 krogov
3. mesto	Blaženko Štimac	76 krogov
4. mesto	Avdulah Peloj	73 krogov
5. mesto	Ivan Klun	68 krogov

Tekmovalo se je od 100 možnih krogov, za pištolo brez treningov so bili doseženi v povprečju zelo dobri rezultati. Zmagovalna ekipa je prejela lep pokal v trajno last, prvi trije posamezniki pa medalje.

V republiškem strelskem tekmovanju sta letos nastopali 2 ekipi iz Kočevja, in sicer: SD Kočevje v II. ligi JUG, ter SD ITAS v II. ligi ZAHOD. Ekipa SD ITAS je dosegla naslednje rezultate:

1. kolo	Itas: Proleter	1405:1433
2. kolo	9. korpus: Itas	1426:1367
3. kolo	Itas: 15. maj	1428:1431
4. kolo	Ankaran: Itas	1430:1421
5. kolo	Itas: Bratov Hrvatini	1412:1412
6. kolo	Kranj: Itas	1449:1433
7. kolo	Itas: Trnovo	1423:1437
8. kolo	Idrija: Itas	1395:1405
9. kolo	Itas: Portorož	1442:1473

Ekipa je osvojila 3 točke, povprečno odstrelila 1415 krogov, ter srečno obstala v II. ligi. Glavno breme ekipe je nosil vodja in strelca Darko Dobni-

kar. Ostali strelci v ekipi so bili: Ivan Klun, Alenka Belšak, Matija Marinč, Tone Fink in Vlado Hajdinjak.

Ekipa SD Kočevje je bila v strelski sezoni 1988—89 v spremenjeni postavi, naš glavni cilj je bil obstanek v ligi, ki pa ni bil ogrožen. Dosegli smo naslednje rezultate:

1. kolo	Branko Ivanuš: Kočevje	1417:1437
2. kolo	Kočevje: Predoslje	1450:1414
3. kolo	Kisovec: Kočevje	1410:1434
4. kolo	Kočevje: Ilenj Vitez	1442:1400
5. kolo	Sokol: Kočevje	1408:1455
6. kolo	Slavko Šlander: Kočevje	1437:1437
7. kolo	Kočevje: A. Hohkraut	1455:0
8. kolo	Tabor Ježica: Kočevje	1444:1449
9. kolo	Kočevje: Grosuplje	1426:1435

Ekipa je osvojila od 18 možnih točk 15, do zadnjega kola vodila, žal pa po nesrečnem porazu v zadnjem kolu z močno ekipo Grosuplje osvojila 2. mesto. Zadnje kolo smo bili tudi dodatno oslabljeni z odhodom Skebete na novo delovno dolžnost. Ekipa je povprečno nastrelila 1442 krogov na tekmo. V ekipi so standardno nastopali: Miran Novak, Janko Skebe, Roman Pevec, Miro Vukovič, po enkrat pa sta nastopila Robert Tomazin in Matija Memedovič. Miran Novak je bil najboljši strelca, povprečno ima 368 krogov na tekmo, izredno stabilno pa sta streljala tudi Janko Skebe in Roman Pevec.

Ekipa v republiških liga tekmovanjih so 4-članske, strelja se 40 diabol, s serijskim orožjem brez kakršnihkoli dodatkov na puški.

V soboto, 29. januarja 1989 je bil v Kočevju tečaj za strelske sodnike. Tečaj je bil v domu telesne kulture, vodila sta ga mednarodna sodnika Edvard Pengov in Slavko Lavrič. Tečaja se je udeležilo 15 strelcev. Po 8-urnem predavanju so bili testi. V Kočevju smo imeli že 27-sodnikov, ki so tečaj opravili leta 1979. Od teh 27 sodnikov jih je 8 prisostvovalo in opravilo izpit za republiškega sodnika, in sicer: Ernest Deržek, Darko Dobnikar, Lado Eberle, Tone Fink, Jože Morkovič, Zinka Milešič, Miran Novak in Tone Žuk.

Naziv sodnika pa so osvojili: Ana Kuruzar, Brane Krese, Jože Pugelj, Ines Skebe, Stane Šega, Tone Vučko in Robert Vrhovšek. Vsi republiški sodniki bodo lahko sodili tekme I. in II. lige. Tako v bodoče ne bo več potrebno delegirati za Kočevje sodnikov iz drugih mest, ter s tem kriti nemajhnih stroškov prevozov in sojenja.

S strelsko zvezo Slovenije in fakulteto za telesno kulturo v Ljubljani pa se bomo skušali za jesen 1989 dogovoriti za tečaj za trenerje vodnike, saj bomo le z znanjem in delom nadaljevali z uspehi v strelskem športu.

Ernest Deržek

Občinske sindikalne igre v šahu

V januarju 1989 je šahovsko društvo Kočevje pod pokroviteljstvom občinskega sindikalnega sveta organiziralo letne sindikalne igre v šahu. Za razliko od prejšnjih let, ko sta se za prvo mesto borili ekipi Snežnik in Elektro, sta se na letošnjih igrah vmešali v boj za najboljšo mesto še ekipi Trgoprometa in MORC-a. Zmagovalec je bil znan šele po končanem zadnjem kolu.

Vrstni red najboljših:

1. Posestvo Snežnik	20 točk
2. Trgopromet Kočevje	19,5 točk
3. MORC Kočevje	17,5 točk
4. Elektro Kočevje	13,5 točk
5. ITAS Kočevje	13 točk

Zmagovalna ekipa je igrala v postavi: Štefan Čimer, Tone Malnar, Igor Murn in Stane Murn. Tekmovanje je potekalo v hotelu PUGLED.

G. S.

Vozniki!

Zavore so majhen, vendar pomemben sestavni del vsakega avtomobila in njihova brezhibnost je vsekakor nujna.

Tone Sedlar iz Kočevja, Trdnjava 12, vam v svoji obrtni delavnici kovinske galanterije (obnova avtomobilskih zavor) tudi zamenja zavore po principu staro za novo.

Vabi vas, da ga obiščete in tako morda preprečite nesrečo, ki jo lahko povzročijo obrabljene avtomobilske zavore.

Obvestilo

Na podlagi 1. člena ODREDBE o spremembi odredbe o določitvi najvišjih cen (Ur. list SRS, št. 1/89), pravilnika o cenah Komunalnega podjetja KOMUNALA Kočevje ter sklepa pooblaščenega odbora skupščine SIS za komunalne in cestno dejavnost občine je delavski svet Komunalnega podjetja KOMUNALA Kočevje v razširjeni sestavi dne 20. 12. 1988 sprejel

SKLEP

o določitvi cen komunalnih storitev.

1. ODVAJANJE ODPLAK	din/m ³
— gospodinjstvo	92
— gospodarstvo	201
2. PREČIŠČEVANJE ODPLAK	din/m ³
— gospodinjstvo	135
— gospodarstvo	214
— vode obremenjene s kemikalijami	392
— vode obremenjene s težkimi kovinami	526
3. ODVOZ ODPADKOV	din/m ²
— gospodinjstvo	66
— gospodarstvo	81
4. OGREVANJE	din/MWh
— družbene dejavnosti	244.570
— ostali	205.410
	din/m ²
— gospodinjstvo	2.450
— ostali	3.010

Novo cene so v uporabi od 01. 01. 1989.

Kočevje, 04. 02. 1989

Komunalno podjetje
KOMUNALA Kočevje
Predsednica DS
MARIJA PEČJAK

Obisk programa FEST 88 v kočevskem kinu

Beograjski FEST 89 poteka letos od 27. januarja do 4. februarja. Na lanskoletnem FESTU je bilo prikazanih 88 filmov, in sicer je program potekal v 9 festivalskih dvoranah. Izmed 73 predvajanih tujih filmov je bilo za redno distribucijo odkupljenih 22 filmov ali 31,1%. 51 filmov ali 59,9% torej ni bilo odkupljenih, vendar jih je 7 odkupila še naša TV. Izmed filmov, ki so jih jugoslo-

vanski distributerji odkupili, so imeli gledalci našega kinematografa možnost še v istem letu videti kar 13 filmov. Oglevalo si jih je 2000 obiskovalcev, in sicer:

film	št. obiskovalcev
1. Usodna privlačnost	245
2. Čudežno dekle	65
3. Nebo nad Berlinom	87
4. La Bamba	280

Šahovsko prvenstvo Tekstilane

Delavci Tekstilane so v nedeljo, 22. januarja, organizirali odprto šahovsko prvenstvo Tekstilane, kamor so povabili tudi pionirje-šahiste iz osnovne šole. Tekmovanja se je udeležilo šest tekstilcev in šest pionirjev. Prepričljivo je zmagal Rudi Müller, vendar so tudi pionirji igrali zelo dobro, saj je bil Andrej Janša drugi, Jani Glad pa tretji. Na ostala mesta so se razvrstili: 4. Vinko Rakovič, 5. Uroš Glad, 6. Dušan Vidmar, 7. Andrej Čiček, 8. Mark Vesel,

9. Bojan Drobnič, 10. Marjan Ozanič, 11. Mirko Cvitkovič in 12. Rihard Fink. Tekmovanje je sodil pionirski šahovski sodnik Klemen Kovačič.

Vsi udeleženci so dobili lepa praktična darila, priznanja in malico. V spomin na sodelovanje so delavci Tekstilane poklonili pionirjem šahovsko uro. Za odlično organizacijo je poskrbel Rudi Orel.

Nedvomno si takih tekmovanj v Kočevju še želimo.

Ive Stanič

JANBUS samostojni avtoprevoznik
JOŽE JANKOVIČ, Bračičeva 20 • 61330 KOČEVJE • Telefon: (061) 851-658

Delovnim organizacijam, šolam, družbenopolitičnim organizacijam, športnim, kulturnim in ostalim društvom nudimo več vrst časovno neomejenih avtoprevoznih uslug:

- prevoz potnikov z minibusom (21 sedežev), kjer imate možnosti prostega organiziranja izletov, strokovnih ekskurzij, obiskov razstav, sejmov, športnih in kulturnih prireditelj doma in v tujini,
- prevoz manjših materialnih in vrednostnih tovorov,
- prevoz počitniških prikolic v vsa izbrana letovišča ali zimovališča,
- prevoz raznega nabavnega materiala, rekvizitov, eksponatov.

Se priporočamo!

gorenje servis

p. o. 63320 Titovo Velenje, Partizanska 12

UGODNO!

Nudimo možnost obročnega odplačevanja servisnih storitev

5. Predator	368
6. Robocop	477
7. Nasvidenje otroci	32
8. Kesanje	9
9. Čarovnice iz Eastwicka	127
10. Ime rože	74
11. Barva denarja	154
12. Padli angel	72
13. Živalski vrt ponoči	16

Mali oglasi

Prodaj hišo št. 69 v Stari cerkvi — za gotovino. Kupnina po dogovoru.

Dulmin Marija
Stara cerkev 69
61332 Stara cerkev

Iščem žensko za pomoč v gospodinjstvu. Gospodinjski pomočnici nudim možnost redne zaposlitve, lahko pa tudi stanuje pri nas.

Dejanovič Ana
Stara cerkev 72
61332 Stara cerkev

ŠAHISTKE »ŠTRAJKALE«

Na razpis za prvi družinski šahovski turnir, ki je bil objavljen v oktobrski številki Kočevskih novic, sta se uradno in pravočasno prijavili le dve družini. Večina šahistov meni, da bi bilo srečanje dovolj zanimivo, le svojih boljših polovic niso mogli pripraviti k sodelovanju. Težave so torej z ženskami, moški so vedno za vse. Šahovski dvoboj med politikami in direktorji pa bo zagotovo 31. marca, to je na predvečer prvega aprila.

